

Державна податкова служба України
Головне управління ДПС
у Тернопільській області

Чи діє позовна давність при поверненні ПДВ

Підготовлено до друку
ГУ ДПС у Тернопільській області
липень – 2025, наклад 50 прим.

Державна податкова служба України

Головне управління ДПС
у Тернопільській області

Позовна давність – це строк, протягом якого особа може звернутися до суду з вимогою про захист свого права або інтересу. Таке визначення наведено у пункті 1 статті 256 Цивільного кодексу України (ЦКУ).

Згідно зі статтею 257 ЦКУ, загальний строк позовної давності становить три роки. Водночас, пункт 19 розділу «Прикінцеві та перехідні положення» ЦКУ встановлює, що строк позовної давності продовжується на період дії в Україні воєнного чи надзвичайного стану. Такі зміни були внесені Законом України від 15.03.2022 № 2120-ІХ.

Відповідно до статті 261 ЦКУ, перебіг позовної давності за зобов'язаннями з визначеним строком виконання починається зі спливу цього строку. Наприклад, якщо в договорі про постачання товарів зазначено, що оплата має бути здійснена до певної дати, то позовна давність рахується саме з цієї дати.

Окремо в Податковому кодексі України (ПКУ) є положення щодо строків для подання заяви про повернення надміру сплачених податкових зобов'язань. Згідно з пунктом 102.5 статті 102 ПКУ, така заява подається не пізніше 1095 днів (тобто трьох років) з моменту виникнення переплати або отримання права на її повернення.

У пункті 14.1.115 статті 14 ПКУ зазначено, що надміру сплачені грошові зобов'язання – це суми, які зараховані до бюджету понад фактично нараховані зобов'язання станом на певну дату.

Проте ці строки не застосовуються до податкового кредиту з ПДВ та процедури його бюджетного відшкодування. Таке відшкодування регулюється статтею 200 ПКУ.

Відповідно до пункту 200.1 статті 200 ПКУ, сума ПДВ, що підлягає сплаті або відшкодуванню, розраховується як різниця між сумою податкового зобов'язання та податкового кредиту за відповідний період.

Якщо за результатами розрахунку утворюється від'ємне значення, воно згідно з пунктом 200.4 цієї ж статті:

а) зменшує податковий борг, якщо він є;

б) може бути повернене платнику на рахунок або у зменшення інших податкових зобов'язань, але тільки в межах суми ПДВ, яка фактично була сплачена постачальникам чи до бюджету;

в) або ж зараховується до складу податкового кредиту наступного звітного періоду.

Право на повернення ПДВ закріплено у пункті 200.7 ПКУ, згідно з яким платник подає разом із податковою декларацією заяву про повернення бюджетного відшкодування, і ця сума відображається у відповідному полі декларації.

Строки позовної давності (в тому числі 1095 днів) не обмежують право платника податку враховувати залишок ПДВ до бюджетного відшкодування, якщо суми, з яких сформовано податковий кредит, фактично були сплачені постачальникам.

Отож, якщо минуло більше трьох років, платник має право включити залишок такого ПДВ до відшкодування або податкового кредиту майбутніх періодів – головне, щоби цей податок було сплачено.

Гарячі лінії ГУ ДПС у Тернопільській області: <https://tr.tax.gov.ua/anonsi-ark/30680.html>

Мобільний застосунок «Моя податкова»

Android <https://play.google.com/store/apps/details?id=my.tax.gov.ua>

iOS <https://t1p.de/lgu5a>

Для оперативної комунікації з інститутами громадянського суспільства в органах ДПС діє комунікаційна податкова платформа: tr.ikc@tax.gov.ua